

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תצט ♦ לד בעומר

פ' בחוקתי ♦ מברכים סיון ה'תשפב

דברי אלוקים חיים מרן רבינו הגה"ק זיע"א

אם בחוקתי תלכו ואת מצותי תשמורו ועשיתם אותם ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה וגו'

ופירש רש"י יכול זה שכ' אם בחוקתי תלכו, הוא קיום המצות, אבל כשהוא אומר ואת מצותי תשמורו, הרי קיום המצות אמור, הא מה אני מקיים מ"ש "אם בחוקתי תלכו" שתהיו עמלים בתורה, ונראה מדברי רש"י שזה הוא הכרחי שיהיה עמלה של תורה.

והקשו המפרשים למה כתב התורה הק' שכר גשמי על קיום מצות התורה ולא כתב שום שכר רוחני, וגם חז"ל אמרו שהיום לעשותם ולמחר יקבלו שכר, ואין שכר מצוה בעולם הזה, ובפסוק נראה שיש כן שכר בעוה"ז, וידוע מה שכתב הרמב"ם (בהלכות תשובה פרק ט) שמה שהבטיחה התורה שכר בעוה"ז, הוא הכל בשביל שאם נעשה המצוות בשמחה ובטוב לב ונפש חפצה תמיד, אז יסיר ה' כל הדברים המונעים אותנו מלעשות ולקיים את התורה כגון שובע ושלוש ורובי כסף וזהב, כדי שלא נעסוק כל ימינו בדברים שהגוף צריך להם, אלא שנהיה כולנו פנויים ללמוד החכמה של התורה ולעשות המצוות בכדי שנזכה לחיי העולם הבא, אבל אם נעזוב את התורה ונעסוק בהבלי העולם הזה אז מביא ה' עליהם כל מיני הרעות דמונעים אותן מלקנות העולם הבא בכדי שיאבדו הרשעים, ולכן אם אתם עובדים את ה' בשמחה אז ה' משפיע אליכם הברכות ומרחיק את כל הקללות עד שנהיה פנויים להחכם בתורה ולעסוק בה כדי שנזכה לעוה"ב, ונמצא שזוכין לב' עולמות עוה"ז ועוה"ב, אבל אם נעזוב את ה' ותורתו אז הקב"ה מביא כל הקללות בעוה"ז שיהיה האדם טרוד שאינו מתעסק בחכמה שהם מביאים לעולם הבא וכו' עכ"ל, ולפי זה ניחא מ"ש"כ בפסוק שכר של עוה"ז שאם נלך בדרך התורה יהיה השכר גם בעוה"ז בכדי שנוכל לבוא לעולם הבא.

ונראה לומר שהיות שמובא בספרים הק' שדוקא שכר על עצם המצוה אין על זה השכר בעולם הזה, אבל אם אדם מהדר במצות בדברים שהם לא ממש מעקרו של המצוה על זה יש שכר וכגון שעושה הכנות גדולות למצוה, או מהדר בכל ההידורים שבמצוות על זה יש שכר גם בעולם הזה.

ולפי זה אפשר לומר שהגם שעמל התורה הוא הכרח, מ"מ אין זה ממש מעצם המצוה שיכול להיות אדם שיש לו כשרונות טובים ואין צריך להעמל על כך, אבל אם האדם עמל בתורה, להבין עוד ועוד בדברים שקשה עליו להבין, אז הוא מקבל שכר גם בעולם הזה, זה שאמר רש"י "אם בחוקתי תלכו" (ואמר "אם" לשון רשות) אז תקבלו שכר גם בעולם הזה והשכר מ"ש"כ להלן ונתתי גשמיכם בעתם וכו', שהוא שכר גשמי בעוה"ז.

דברות קודש מרן רבינו עט"ר שליט"א

אם בחוקתי תלכו (כו, ג)

רבינו האור החיים הקדוש מביא את דרשת חכמינו על המילים 'אם בחוקתי תלכו' שתהיו עמלים בתורה ושואל, מדוע כינתה התורה את עמל ועסק התורה, בלשון 'הליכה', והיה לתורה לומר 'אם בחוקתי תעסקו' או 'אם בחוקתי תלמדו'???

מפרש האור החיים הק' את הענין ב-10 פירושים, ואלו הן:
1. שצריך לעסוק בתורה גם בשעת הליכה בדרך 2. כמו שאמר דוד המלך עליו השלום שהיו רגליו מוליכות אותו מעצמם לבית המדרש, לרוב הרגילות והחשק שלו, ועל ידי שנקבע בלבנו אהבה וחשקה לתורה הקדושה, על ידי כן ילכו הרגליים שלנו מבלי ידיעתנו אל בית המדרש. 3. שכל ההליכות הגשמיים שאדם הולך ונוהג בהם לצורך גופו, אכילה ושתייה ושינה, יכוון שעושה אותם כדי שיוכל לעסוק בתורה ולקיים המצוות. 4. הליכה בתורה הכוונה לדרוש את התורה, שאם האדם רוצה לחדש בתורה הקדושה ורוצה לילך ולהיכנס בפרד"ס (פשט, רמז, דרש, סוד) של התורה עליו ליזהר שיקיים 'את מצוותי תשמרו' שלא יגלה פנים בתורה שלא כהלכה.
5. שצריך האדם להיות גולה למקום תורה, כדי שלא יטרד ויתבטל בביתו. 6. האדם הולך לעולם הבא, לקבל שכר על לימוד התורה שלמד. 7. שאלו שעוסקים בתורה ובמצוות בעולם הזה, הקדוש ברוך הוא מטייל איתם בגן עדן לעולם הבא, וזה הפירוש 'אם בחוקתי' שיעסקו ויעמלו בתורה, יזכו ל'תלכו' שה' יתברך, יטייל עמם בגן עדן.
8. צדיק וקדוש שעוסק בתורה, אינו מרגיש בצער המיתה, והוא מרגיש כאדם שהולך ממקום למקום בלי צער, וזה הפירוש 'אם בחוקתי', שיעסקו בתורה 'תלכו' שתזכו לילך לעולם הבא, בהליכה בלי צער. 9. על ידי לימוד התורה הקדושה, אדם עולה ממדרגה למדרגה, ויכול להתעלות עד שמגיע לדרגה יותר ממלאכים, וזה הפירוש שעל ידי התורה 'תלכו' ותתעלו ממדרגה למדרגה גדולה יותר. 10. אחרי פטירת האדם, הנשמה עולה בשביליים ודרכים חשובים ומלאים מזיקים, ורק מי שיש בו זכות התורה הוא ניצל מהם שהתורה מאירה לו את הדרך, וכמו שכתוב 'כי נר מצוה ותורה אור' וזה הפירוש 'אם בחוקתי תלכו' שעל ידי התורה תזכו לילך בדרכים האלו באור גדול, לאור התורה.

(בשיעור אור החיים הק' תשפ"א)

אפשר לבאר את הקשר של בחוקתי תלכו, לעמלים בתורה, וכן לנתתי גשמיכם בעיתם, היה צריך לומר "אם בחוקתי תלכו" דהיינו שתמלאו את כל החוקים של הרבובש"ע ותהיו אנשים ישרים במקח וממכר הרי אז ונתתי גשמיכם בעיתם."

וכן לפי הפירוש של רש"י "שתהיו עמלים בתורה" הרי אמור היה לכתוב בתורה שכר רוחני, כגון אפתח לכם את מעיינות החכמה וכן תגדל לרב ראש ישיבה וכו' ומה הקשר לשכר גשמי של "גשמיכם בעיתם" אלא נראה לפרש כדלהלן:

א. חק הוא לישנא של חוק ללא טעם, שהאדם יחשוב לעצמו שדי שימלא את חוקי התורה ללא הבנה ובלא לדעת את טעמם ונימוקם, בא לומר לך רש"י שתהיו עמלים בתורה, שתעמלו בכדי להבין את מה שאתם עושים.
ב. חק פירושו כידוע הוא גם לישנא דמזוני, אם בן אדם חושב לעצמו, שהשפע יבוא בכך שיעמול ויעבוד קשה למען הפרנסה, שהרי אדם לעמל יולד (איוב ה-ז) אומר רש"י שתהיו עמלים בתורה, שתעמלו בתורה, לא תצטרכו לעמול ולעבוד קשה לפרנסה, ויקויים המשך הפסוק ונתתי גשמיכם בעיתם. ויש בזה גם שכר רוחני שברגע שיהיה לו שפע גשמי ללא טרחא יתירה ומתוך הרחבת הדעת, יוכל יותר להשיג בעבודה וביגיעה הרוחנית. וכפי הידוע מצדיקים שדחו מתנות רוחניות מן השמים, ורצו להתעלות ולהשיג הכל מתוך עמל ויגיעת התורה.

נעימות חיים

שתהיו עמלים בתורה

לאחר פטירתו של מרן הגאון הגדול ר' משה פינשטיין זצ"ל מצאו פתק קטן באמתחת כתביו ובו כתב: **תהילות לאל זכיתי לסיים את הש"ס מאתיים ושתיים פעמים !!!** אלא שבכל זאת מחמת ענוותנותו וצניעותו הרבה, מעולם הוא לא ערך סיום הש"ס ברבים. מלבד פעם אחת ויחידה, שערך שמחה גדולה לכבוד סיום הש"ס, ואף הקדיש את הש"ס הזה לכבוד רעייתו הרבנית.

דרכו של הרב זצ"ל מאז ומקדם הייתה, שרעייתו הרבנית הייתה מתלווה אליו לכל האירועים והשמחות שהזמן אליהם. לפי דרכו של עולם, התארגנות של אשה לאירוע נמשכת זמן רב, ולעתים נגזר על בעלה להמתין לה עד שתסיים את כל הכנותיה כראוי... בניגוד לדרכם של שאר הבעלים שמאיצים ודוחקים בנשותיהם להזדרז, ולא להאריך במקום שאמרו לקצר - ר' משה לא היה מאיץ ולא היה דוחק ברבנית כלל, כיוון שהוא ניצל את אותן דקות יקרות ללימוד סדר גמרא מיוחד רק לאותם זמנים, ובכך הרוויח שני דברים: האחד - שלום בית אמיתי, והשני - מידת ניצול הזמן.

וכך ר' משה הפך את כל העיכובים לדפי גמרא, שמעיכוב לעיכוב הלכו ונצטברו, עד שבמרוצת השנים זכה לסיים את כל הש"ס בלימוד זה. ומכיוון שסיום זה התבצע מתוך כבוד לרעייתו הרבנית, ומתוך ניצול הזמן שבדרך כלל נאבד, על כן הייתה לו חביבות מיוחדת בעיניו של ר' משה, עד שבגללה יצא מגדרו וערך סיום הש"ס ברבים.

על כל פנים, מהנהגתו הקדושה של ר' משה פינשטיין זצ"ל נמצינו למדים עד כמה צריך כל אדם להיות 'קמצן' על הזמן שברשותו, כי אם אדם לא יהיה קמצן על כל רגעיו ועתותיו - אלפי שעות יקרות ילכו לו לאיבוד, והרי אין לך אבדה קשה כאבדת הזמן, כי את אבדת הזמן לא ניתן להשיב לעולם.

בניני חיים

אם בחקתי תלכו רש"י שתהיו עמלים בתורה.

ע'מלים בתורה ר"ת ע"ב כמספר חסד וס"ת מ"ה המרמז על ענוה, דהיינו, לא מספיק שלומדים ועמלים תורה, אלא צריכים לעשות חסד עם התורה דהיינו ללמוד וללמד אחרים, כן צריכים לדעת שגם שעמלים בתורה לא להתגאות על חבירו ולהיות בבחינת "ונחנו מה".

(מרן רבינו שליט"א)

אם בחקותי תלכו (כו, ג)

דהיינו שתאמר הכל חק הוא מעם ה' ותקיים כל המצות בשמחה, אז ונתתי גשמכם בעתם דהיינו בעולם הזה, זה בעתם כי לא יוכל לעבור על מצות לא תלין, מכוח מצות שמחה ומצות אמונה.

(טהרת הקודש - כ"ק אדמוה"ז זי"ע)

אם בחוקתי תלכו ואת מצותי תשמורו ועשיתם אותם

מאחר שאם ישב אדם ולא עבר עבירה נותנין לו שכר כאילו עשה מצווה, לפיכך "ואת מצוותי תשמורו" שמירה בגדר של לא תעשה, הרי זה נחשבת כאילו "ועשיתם אותם".

(תורת חיים)

ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה וגו' (כו, ח)

דאיתא בספה"ק, דבעת עשיית המצוה צריך האדם לכלול עצמו בתוך הרבים, ולכן נכפלה תיבת 'מכם', להדגיש לנו, שדווקא באופן שיתכללו בתוך הרבים, יפלו האויבים שלא כדרך הארץ, שאלו שכוללים עצמם בתוך הרבים, כחם גדול, כי זכות הרבים גדולה, ויש בכחה לחולל נפלאות, שא"א בדרך הטבע.

(כ"ק מרן מהר"א מבעלזא זי"ע)

והנה בספה"ק דברי חיים להרה"ק מצאנז זי"ע כתב על מה שפירש"י "אם בחוקתי תלכו" שהכוונה לעמלה של תורה" שזה קאי על האדם שאינו עוסק בתורה ובמצוות מאהבה, ולכן עסק התורה וקיום המצוות הם אצלו לעמל ולטורח, אבל מי שעושה המצוות לשמה ועוסק בתורה באהבה לא מיקרי אצלו עמל כלל ואדרבה הוא המנוחה אצלו, דמחמת האהבה נחשב כל העמל כלא היה ולמנוחה יחשב, אבל כבר חז"ל אמרו שיעסק אדם בתורה ובמצוות אפילו שלא לשמה ובמאור שבה מזירו למוטב ומתוך שלא לשמה יבוא לשמה, זה הוא כוונת רש"י שתהא עמלים בתורה, כלומר שאפילו שתהיו עמלים בתורה שלא מחמת האהבה ולכן הוא לטורח ולעמל אצלכם, אף אז הוא נקרא בחוקתי תלכו שנקראת הליכה בחוק וברית, ועי"ז יגרום שיהיה גשמכם בעיתם, דהיינו הגשמיות והתאוות יכבדו תחתכם, ולא ישמשו רק בעיתם ושכבתם היינו אפילו בבחינת שכיבה, אע"פ כן אין מחריד וישבתם לבטח, היינו שיהפוך ה' האותיות של חטא לט"ח ויהיה לבטח עכ"ת"ד.

והנה לפי דבריו הק' אפשר לומר בפשטות למה הבטיח ה' שכר גשמי, כי הפסוק מירי מאדם שאינו לומד התורה ומקיים המצוות לשמה, מכיון שיש לו עמל בקיום מצוות התורה ובלמוד התורה, ולכן הוא מקבל שכר גשמי, אף על פי כן שזה גם כן רצון ה' שתוך שלא לשמה יבוא לשמה, מכל מקום השכר הוא שכר גשמי בעולם הזה.

מה שאין כן אם יעסק בתורה לשמה ואז לא ירגיש שום עמל בתורה ובמצוות שמקיים ואדרבה לתענוג יחשב לו, דאז יקבל העיקר שכר לעתיד לבוא דהיינו שכר שהוא רוחני והבטחת התורה לשכר בגשמיות, הוא הכל שלא יהיה טרדה בקיום התורה וכמ"ש הרמב"ם הנ"ל.

ועיין גם כן באור החיים הק' בפרשת בלק (כג, כא) על הפסוק "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלוקיו עמו ותרועת מלך בו" וכתב שהפסוק נתכוון לומר שהצדיקים הגם שעושים מצוות וכל עסקם הוא בתורה, אבל אינם מרגישים שיש להם עמל אלא אדרבה כאדם המרויח וכאדם המשתעשע בשעשועים לרוב חשקם בתורה, ועוד כשהצדיקים עוסקים בתורה ומתמידים בה אין להם חולשה ועמל בעסק התורה שאדרבה היא נותנת לו גבורה, ועוד נתכוין הכתוב באומרו ולא ראה עמל בישראל, כי הצדיקים כל צפופים שעושין בו הכל לנחת רוח להשם ואינם מייגעים אותו כביכול, ולזה אמר ולא ראה עמל בישראל עכ"ת"ד.

ואפשר להוסיף שזה גם כן מרמז סוף הפסוק "ה' אלוקיו עמו ותרועת מלך בו" כלומר שזה הכל הוא משום שהצדיק הוא בבחינת ה' אלוקיו עמו ותרועת מלך בו, שהוא לשון חיבה ורעות וכמ"ש רש"י הק'.

ויהי רצון שנעשה כך ללמוד ולקיים המצוות מתוך שמחה וקדושה ושעשוע ונזכה לעשות הכנה לימים הק' של חג השבועות הבעל"ט שהוא כמו ראש השנה (וכמ"ש חז"ל במס' מגילה) ונזכה כבר בחג השבועות הבעל"ט שבזכות קבלת התורה נזכה לצאת מאפילה לאורה של לתורה ולגאולה השלימה בביאת גואל צדק מתוך רחמים וחסדים מגולים אכ"ר.

...כתוב בספר הק' דגל מחנה אפרים בפרשת בשלח על הפסוק ובני ישראל יוצאים ביד רמה (שמות יד, ח) והתרגום אנקלוס תירגם ובני ישראל נפקין ברי"ש גל"י וכתב הרה"ק בעל הדגל [מחנה אפרים] שהוא על דרך דאיתא בזה"ק שבספרא דא [שהוא ספר הזוהר] יפקון מן גלותא, ומבואר שם עוד יותר דכשיתגלה הספר הזוהר, אז בא יפקון מן גלותא זהו שמרומז הפסוק הזה ובני ישראל יוצאים, היינו מן הגלות ביד רמה וכתרגומו בריש גלי, שבר"ש הוא ראשי תיבות ר"ב ש'מעון ב'ר י'וחאי, גל"י פירושו כשיתגלה ספרו הקדוש שהוא ספר הזוהר אז בדא יפקון מן גלותא והבן

קול קראלי - 074-7962278

הילולא דצדיקיא

הרה"ק רבי מנחם מנדיל מרימנוב זיע"א

יט אייר

נדברו הני תלת סבי קדישא שבשמיני עצרת הקרוב ירבו ברחמים להחיש גלותינו, למעשה היה שמעשה שטן הצליח לעכב את הגאולה והמגיד מקוזניץ נפטר עוד בערב סוכות הרמ"מ מרימנוב נפטר בי"ט אייר והחזזה מלובלין בתשעה באב.

ואמנם, גדולים מעשי צדיקים, אולם הדור לא היה כנראה ראוי לכך ונפטרו שלושת הצדיקים בזה אחר זה באותה שנה.

תלמידיו

תלמידיו המובהקים המה רבי נפתלי מרופשיץ, רבי יחזקאל פאנעט מקראלסבורג, רבי צבי אלימלך מדינוב – הבני יששכר, ורבי הירש מרימנוב זיע"ע, כן היו אצלו עוד הרבה צדיקים במשך השנים שקנו ממנו תורה ועבודה.

מין הרה"ק יהושע מאוסטרובא זיע"ע בעל ה"תלדות אדם" בנו של רבינו מן הרה"ק מלענטשנא אמר: אבי ז"ל הי אצל ק"נ צדיקים, דאס הארץ האט ער גיפינען אין רימנאב אצל הרה"ק רבי מענדלי רימנאווער [את ליבו מצא ברימנוב אצל הרה"ק רבי ממענדל מרימנוב], וכן ידוע מה שנהג נכדו מן בעל ה"חלקת יהושע" זיע"ע בעת שנכנס לשולחן הטהור לביל שבת מעוטף בטליתו ומראה נורא כמלאך אלקים, ופניו זוהרים כחמה בגבורתה, היה פותח באמירת "שלום עליכם" בניגון ובנעימה הידועה של זקינו הרב הדומה למלאך ה' צבאות המהרש"ל מלענטשנא זצוק"ל כפי המקובל מרבו רבינו זיע"ע, וכל הלבבות היו הומים ורוגשים מגודל מתיקות ועריבותו, ולא היה מי שלא היה חולף בו הרוהרי תשובה אמיתיים באותה שעה, אשרי עין ראתה.

תורותיו

נדפסו בספר "מנחם ציון" ע"י תלמידו הרה"ק רבי יחזקאל פנט בעל השו"ת "מראה יחזקאל" בו ליקוט של תורות רבו אותן שמע בין השנים תקס"ה - תקס"ח, וכן בספרים "דברי מנחם" "תורת מנחם" "עטרת מנחם" וכן נדפסו חלק מתורותיו בספר "שפתי צדיקים".

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

את מאור עיניו, המגיד מקוזניץ את כוחו שבלב והאוהב ישראל מאפטא קיבל את כוחו שבפיו.

בשנת תקמ"ז לאחר פטירת רבו רבי אלימלך מליזענסק זיע"ע נתמנה רבינו לאדמו"ר בפריסטיק וממנה עבר בשנת תקנ"ו לרימנוב ושוב חזר לפריסטיק, ממנה חזר בשנת תקס"ז לרימנוב בה התגורר עד לפטירתו.

"היהודי הקדוש" אצל הרמ"מ מרימנוב

רבינו "היהודי הקדוש" זיע"ע זכה לקירבה מיוחדת אצל רבינו זיע"ע, וכן זכה לתוארים מופלגים ממנו, וכפי שמביא בס' "אמרי יהושע - עטרת אבות" פאריסוב עמ' ד': היהודי הקדוש היה אצל אדמו"ר הק' הרבי ר' מענדילע זצלה"ה מרימנוב לתלמיד, ואחר כך כשהלך לאכסניא נשאר מאנשי היהודי הקדוש אצל הרבי ר' מענדילע לשמוע מה יאמר על רבם, ושמעו שאמר בלשונו הזהב: האט עטץ גיזעהן רבי זירא, אקוראט רבי זירא [האם ראיתם רבי זירא]. ובספר "רמתיים צופים" אליהו זוטא פכ"ה אות כ"ז כתב: שמה שאמר הרמ"מ מרימנוב על "היהודי הקדוש" שהוא רבי זירא משום שתפילותיו היו באימא יראה ר'ת זיע"ע שהוא ר"ת זירא.

בספר "רמתיים צופים" אות כ"ז מערכת - איזו דברים שחנני בעזר השם: מביא שבעת שנסע "היהודי הקדוש" לרבינו זיע"ע עם אנשי שלומו ציוה רבינו על "היהודי הקדוש" שיאמר תורה, פתח ואמר: 'שאו שערים ראשיכם' (תהלים כד, ז) – הצדיקים הגדולים שעושים פתחים גדולים ושערים, אז 'הנשאו פתחי עולם' – גם הצדיקים הקטנים מהם, יוכלו להתנשא גם כן אחרי שהם יאמרו תורה.

פטירתו

בשלהי שנת תקע"ד נדברו הני תלת צדיקים ה"ה רבינו הרמ"מ מרימנוב החזזה מלובלין והמגיד מקוזניץ זיע"ע לקרב את קץ הגאולה כ"א בדרכו שלו, הרמ"מ מרימנוב בקש שמלחמת גוג ומגוג תהא בפלישת נפוליון מזרחה לרוסיה, באמרו מ'פריסטיק' ועד 'רימנוב' ילכו עד ארכובותיהם בדם ישראל ויהיה קץ לגלותנו, בראשית שנת תקע"ה אמר הרמ"מ מרימנוב לתלמידיו: התפללו שאחיה בשנה זו עד לסוף השנה ואני מבטיח לכם שתזכו לשמוע שופרו של משיח.

לידתו

רבינו נולד בנוישטט שבפולין בערך בשנת תק"ה לאביו הרב יוסף זצ"ל.

רבותיו

בבחרותו קודם שנתקרב לחסידות למד רבינו בברלין בבית מדרשו של הגביר הרבני המפואר רבי דניאל יפה יחד עם בעל ה"פרי מגדים" הגה"ק רבי יוסף תאומים זצ"ל, ולאחר שנתקרב לחסידות היה לתלמיד מובהק של הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליזענסק זיע"ע, עד שהעיד עליו ש'ניצוצות של אש פורחים במצחו', ונחשב לאחד מארבעת תלמידיו החשובים, וכן ידוע שהיה תלמידו של רבי שמואל שמלעקא מניקלעשבורג, יש אומרים שהיה רבו עוד קודם שנתקרב לחסידות ויש אומרים שעל ידו נתקרב לחסידות.

התקרבותו לחסידות

סיפור מפעים המלמד על עוצם חשקו בתורה הביא להתקרבותו לחסידות, וכה כתב בספר "שיחות חיים" דף כב ע"ב בשם הרה"ק ממאגלינצא: 'רבי מענדעלע רימנאווער זלה"ה בימי נעוריו היה למדן גדול וירא שמים גדול מאוד, אולם לא היה חסיד ולא נסע לשום רבי, והיה לומד בהתמדה רבה ועצומה, פעם אחת באמצע הלילה כאשר היה לומד ספר הרי"ף זלה"ה נתקשה מאוד בדבריו ולא יכול להבין, ויצר לו הדבר מאוד, ויבך בכי רב על זה, עד שחטפתו שינה, ויחלום הרב ר' מענדעלע שראה את בעל הרי"ף בעצמו ושאל אותו פירוש דברי ספרו, וענה לו בעל הרי"ף, איעץ שתיסע להרבי ר' אלימלך מליזענסק וכאשר תתדבק עמו אז לא יהיה לך שום דבר קשה בספרי.

ויקץ הר' מענדעלע זלה"ה ויקבל את דברי החלום הזה לחזיון אמיתי, והלך להרבי ר' אלימלך מליזענסק, קודם בואו לליזענסק אמר הרבי ר' אלימלך לאנשיו, אשר עתה הולך אליו בחור אשר הקב"ה מתפאר עמו מפני שרוצה לעבוד את השם באמת, בראשית נסיעותיו לליזענסק ריחק אותו הרבי הרבי ר' אלימלך זלה"ה, אולם לבסוף קירב אותו כל כך עד שנעשה מקורב גדול.

היה מבין ארבעת התלמידים של רבי אלימלך מליזענסק זיע"ע שקבלו מרבם הגדול לפני פטירתו את הנהגת החסידים ואת כוחתיו הרוחניים: הרמ"מ מרימנוב קבל את הנשמה שבמוחו, החזזה מלובלין

המדור לכות

הבה"ח לוי יצחק נחמן הי"ו

לרגל אירוסיו בשעטומ"צ

יה"ר שיהא קש"ק ובנין עדי עד

ביאורי תינים

ואכלתם בשר בניכם – ברכה ולא קללה

ר"ת: "ב'שלחן ש'בת ראשון", רמז כנ"ל, כשהרבי נכנס "לשולחנו" הטהור "בשבת", החסיד מגיע "ראשון" לטיש, ולא מספיק לאכול הבשר שהכינו לו בבית, והאב צריך לקיים "ואכלתם בשר בניכם", שאוכל הבשר שהשאר הבן.

ה) בספה"ק "תפארת שלמה" (בפרשתנו) ביאר זאת על דרך עבודה, וז"ל: "ואכלתם בשר בניכם ובשר בנותיכם תאכלו. הנראה לרמז בזה להפוך הקללה לברכה. ע"פ מה שאיתא בשם הבעש"ט בפירוש הפסוק: רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף. הכתוב מתמיה למה נברא האדם להיות רעב וצמא. והתירוץ: נפשם בהם תתעטף, מכוסה ומעוטף חלק נפשו אשר נבלע בין החיצונים על ידי פגם אב"ק. וכל הקרוב קרוב קודם חלק נפשו אשר נבלע ביניהם. וזהו ענין תחיית המתים להעלות אותם למקור הקדושה. וזהו שאומרים בתפלה: אתה גבור כו' מחיה מתים ורב להושיע. קאי על ר"ב ניצוצי קודש. מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים. פירוש על ידי האכילה של האדם בקדושה, הוא מחיה הניצוצי קודש כנ"ל. וזה הרמז בפסוק ז: והלכתם עמי קרי וכו', ואכלתם בשר בניכם וכו', על ידי האכילה בקדושה, יעלו הניצוצי קודש שנפלו, והם בשר בניכם ובנותיכם, ותעלו אותם למקור הקדושה. וזהו שכתוב: נותן לחם לרעבים ה' מתיר אסורים, רמז לניצוצי קודש שהם אסורים ביד החיצונים. וזה גם כן הרמז באיכה: ידי נשים רחמניות בשלו ילדיהן היו לברות למו. ילדיהם הם הטיפות שנפלו לקליפה, ועל ידי בישולם ואכילתם בקדושה, היו לברות למו, להכניסם לגבול הקדושה". (עכ"ל"ק).

ו) לענ"ד נראה לפרש בס"ד הפסוק: "ואכלתם בשר בניכם ובשר בנותיכם תאכלו", "בשר", מלשון "בשורות", רמז שיהיה לכם תמיד "בשורות טובות מבניכם ובנותיכם". וזהו "ואכלתם בשר בניכם", היינו "שתאכלו מהם בשורות טובות". כמו שאומרים העולם על אדם שבאשמתו לא הצליח, בלשון "שיאכל את זה", ומרובה מידה טובה כאן, "שיאכל בשורות טובות". [ועיין במסכת ברכות (פ"ט מ"ב) "ועל הבשורות הטובות, אומר וכו', ועל שמועות רעות, אומר וכו'", הרי ש"בשורות", היינו "בשורות טובות", ובשורה רע ח"ו, לא נקרא בלשון "בשורה", אלא בלשון ש"מועה", ואם כן, מה שכתוב "ואכלתם בשר", היינו "שיאכלו רק בשורות טובות", ודו"ק].

ז) עוד י"ל בדרך צחות כמו שאומר אדם לבנו הקטן כשעושה דבר חכמה, "אני יאכל אותך"... וזהו הכוונה "ואכלתם בשר בניכם", והבן.

מאת

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך

בפרשתנו פרשת בחוקתי (ויקרא כ"ו, כ"ט) כתוב: ואכלתם בשר בניכם.

הנה ידוע שכל אלו התוכחות בפרשת בחוקתי, ובפרשת כי תבוא, הם ברכות נסתרות. (עיין זוהר חדש פרשת כי תבוא, זוהר פרשת בחוקתי, ובספרים הקדושים יש הרבה ביאורים על פסוקים אלו שהם ברכות נפלאות, והאדמו"ר מסקליע זצוק"ל, חיבר ספר שלם על זה שנקרא "ברכת ישרון" שמפרש כל פסוקי התוכחות בדרך של ברכות רבות, וע"ש בהקדמת נכד המחבר שהביא מקורות לכך. ע"ש) ובס"ד ננסה להבין פסוק זה שנראה על פניו קללה איומה ומחרידה, חלילה וחס, ונפרש זאת בדרך של ברכה.

א) מסופר על רבי יהונתן איבשיץ זצ"ל [וכן ראיתי אימרה זו בשם עוד הרבה צדיקים] שהיה הופך כל הקללות לברכה, וכשהגיע לקללה זו, ואכלתם בשר בניכם ובנותיכם, לא ידע איך להפוך לברכה, ולבסוף הסביר את הפסוק לטובה כך: יגיע זמן שההורים יהיו שומרי תורה ומצוות, אבל בניהם לא, וההורים כשבאים לבקר בבית בניהם ובנותיהם, לא אוכלים את הבשר והמאכלים שמגישים לפניהם, כיון שזה לא כשר, אז אמר רבי יהונתן יגיע הזמן שההורים יוכלו את הבשר כשהבנים חוזרים בתשובה, וזו כוונת הפסוק "ואכלתם בשר בניכם", למה, כיון שהוא "כשר למהדרין", וכך הפך קללה לברכה. (הובא בספר "אמרי חנן" פרשת כי תבוא).

ב) בספר "הליכות חיים" על עיני שבת קודש, מנהגים מכ"ק אדמו"ר מצאנז – קלויזענבורג זצוק"ל, בעריכת הגה"ח רבי אהרן יהושע קלוגר שליט"א (עמוד קל"ה) כתב וז"ל: "ואכלתם בשר בניכם ובשר בנותיכם תאכלו, פירש רבינו זי"ע בלשון קודשו: "ואכלתם בשר" – איהר וועט עסן פלייטש, [התרגום ללשון קודש: אתם תאכלו בשר], ווער וועט עסן, ? [מי יאכל ?] - "בניכם", וכן גם פירש על בשר בנותיכם". עכ"ל"ק.

ג) בספר "אוצר אפרים" להגה"ח רבי אפרים פישל שטיין שליט"א (בפרשתנו) כתב וז"ל: "פעם אחת, באחד מן הימים טובים, כשישב הרה"ק רב"צ מבאבוב ז"ל בשלחנו, וסביביו עמדו הרבה חסידים, ובניהם כמה בחורים שנסעו לרבי בלי שקיבלו רשות הוריהם לנסוע לבאבוב, אמר בדרך צחות, כי זה מה שכתוב בתוכחה: "ואכלתם בשר בניכם", ולא לקללה תחשב, רק ברכה טובה גניז בזה, כי ההורים הכינו סעודת יו"ט בשר ודגים גם עבור בניהם, אבל הבנים החפצים ביראת ה', גברה בהם התשוקה להצטרף לחבורת חסידים יראי ה', ועזבו בתי אבותם עם כל המעדנים, לבוא לכאן בלי ידיעתם, וזה: "ואכלתם בשר בניכם" – שהאבות יאכלו גם הבשר שהכינו עבור בניהם". עכ"ל. ועע"ש.

ד) כעין זה בסגנון אחר מצאתי בס"ד בספר "מאיר החיים" (ב"ב תשנ"ב, ח"ה עמוד ד"ש) שהובא בזה הלשון: "אחד מתושבי בני ברק התאונן פעם בפי מרן [ה"אמרי חיים" זי"ע] כי בניו גורמים לו קצת עגמת נפש לביל שבת קודש, יען כי הם ממהרים בסעודה, על מנת להגיע לתחילת עריכת השלחן הטהור, ולעתים אף משאירים את הבשר, מבלי לאוכלו, לשאלת רבינו, מה הוא עושה בבשר הזה, ענה האב, כי חבל לזרקו, על כן הוא אוכל את זה, ענהו מרן בצחות: היו צדיקים, כגון הרה"ק מברדיטשוב זי"ע, שפירשו את "התוכחה" בדרך המלצה לטובה, וכו', גם אתם מקיימים את הפסוק ["ואכלתם בשר בניכם"] בתור "סימן ברכה", כי "אוכלים בשר בניכם", מה שהם משאירים, וסיים מרן בחיור, אך זה רק "סימן ברכה", ומתי תהיה הברכה עצמה, ? , כאשר אתם בעצמכם תבואו לטיש" ... (ע"כ). ונראה לרמז זאת בס"ד שכתוב: "ואכלתם בשר בניכם". והנה "בשר",

מאות כבר נושעו! ומה איתך?
רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של
מרכז "אמונת חיים" קראלי
כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון
רח' דב גור 20/23 אשדוד
טל. 055-6798152
או באימייל: 3118494@gmail.com

לז"נ
מ"ה קדושי מירון
שעלו בסערה השמימה
בליל ל"ג בעומר תשפ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
מרת בריינדל ע"ה
בת הר"ר יהודה מנחם ז"ל
גלב"ע יא שבת תשפ"ב

לזכר עולם יהיה צדיק
רבינו הגדול
הגה"ק **יצחק צבי משה** זי"ע
בן רבינו אביגדור מוזס זצ"ל
מקראלי
גלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עלינו ועכ"א

לעילוי נשמת
ה"ה **מיכאל בן מאיר** ז"ל
הנ"מ מרים ע"ה
גלב"ע ביום כא אדר
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
הגה"צ **משה וועבר** זצוק"ל
בהרה"צ מרדכי זצ"ל
גלב"ע יב כסלו תשפא